

[Jørgen Jensen.]

offentlige sektor, specielt statens. Der skaffes nok finansiel dækning for udgifterne — og mere end det, når det hævdes at være nødvendigt; men vi har i mange år, ja, altid, savnet et virkeligt overblik over statens finanser ud over det enkelte finansår. Et sådant overblik har folketinget før sommerferien endelig ønsket og krævet at få, og finansministeren har nu med sin redegørelse og sine tabeller sidste tirsdag givet os det. Også jeg siger tak herfor.

Herefter har vi mulighed for at se konsekvenserne af de talrige politiske beslutninger, der tages af folketinget, ofte i enighed, undertiden kun af et flertal. Vi har hidtil famlet os frem i blinde. Vi har kørt med blændede lygter ud i mørket. Vi har færdedes på veje uden skilte — eller uden at tage hensyn til advarselstavlerne. Gennem denne redegørelse ser vi nu vejen fremad klarere oplyst, og vi må nok i fremtiden respektere et og andet stopskilt undervejs.

Øversigten er — hvad finansministeren lægger vægt på — et minimumsbudget for de næste tre finansår. Det er altså udarbejdet under forudsætning af uændret lovgivning og ved udskydelse, forstår jeg, af en række ønsker, som man har rundt omkring i styrelserne — og vel også hos regeringens medlemmer — om udvidelser og standardforbedringer. Det er altså uomgængeligt nødvendige udgifter — som det hedder i redegørelsen — der her redegøres for.

Fra konservativ side mener vi, det er rigtigt at udarbejde et sådant minimumsbudget. Det er så at sige skelettet i de kommende års budgetlægning. Her får vi præsenteret regningen for alt det, som folketinget allerede har besluttet. Denne regning er unægtelig stor. De nøgne tal viser en udgiftsstigning i det første år på godt 9 pct., i det andet på ca. 7 pct. og i det tredje på ca. 6 pct., og så er det jo en fattig trøst, at finansministeren siger, at vi nok roligt kan lægge godt 2 pct. på hver af disse procenter. Der er talt en hel del om „skattechok for borgerne“; nu får de præsenteret fænomenet „udgiftschok for staten“ — men i realiteten for borgerne.

I henhold til Økonomisk Årsoversigt, marts 1966, tabel IX, side 65 — jeg nævner denne kilde så udførligt, ikke mindst af hensyn til hr. Erhard Jakobsen, der gerne ville vide, hvor jeg havde disse tal fra, sidst jeg

omtalte dem — skønnes det offentliges drifts- og anlægsudgifter i det finansår, vi har forladt, altså 1965-66, at udgøre 32,1 pct. af nationalindkomsten. En helt nødvendig konsekvens af finansministerens minimumsbudget er, at denne procent, der jo i realiteten er ensbetydende med $\frac{1}{3}$ af nationalindkomsten, stiger yderligere, og så kan man med rette spørge: hvor højt skal denne procent op? Har finansministeren gjort sig visse tanker og foretaget visse beregninger herom? Jeg kan her give finansministeren et tip eller et godt råd. Hver gang der i denne sal fremsættes forslag — og særlig hvis de vedtages — om nye udgifter, bør dette 3 års budget korrigeres. Det burde altid være à jour. Herved ville vi få en væsentlig bedre budgetkontrol end den, vi hidtil har haft, for dér har det skortet en hel del.

Over for dette perspektiv siger man: ja men nationalindkomsten vil jo også stige i de kommende år i kraft af højere produktivitet og produktion. Det vil den forhåbentlig, men heraf følger automatisk de før omtalte 2 pct., som finansministeren selv har beregnet. Tilbage bliver altså 2 pct., som ikke på forhånd er beslåglagt af staten, og det er ikke lyse udsigter for de godt 2 millioner danskere, der aktivt er beskæftiget i erhvervslivet; hvis de arbejder, aser og pukler hver eneste dag, kan de måske sætte deres produktion og dermed deres realindkomster op med 4 pct. om året, men staten sætter så sine udgifter op med mindst 11, 9 eller 8 pct.

Det er egentlig et ejendommeligt perspektiv, der her rulles op. Kan man virkelig tænke sig, at den enkelte borger frivilligt vil øge sin erhvervsmæssige indsats, når han således klart får at vide, at staten øger sine udgifter langt stærkere? Bliver der overhovedet noget tilovers til den enkelte for en større arbejds- og anden produktiv indsats?

Men billedet er slet ikke tegnet færdigt hermed, der mangler nemlig flere streger. Ingen kan således garantere for, at vi i de kommende år får en stigning i produktionen på 4 pct. pr. mand pr. år. Det er ganske tydeligt, at Danmarks økonomi af flere grunde i 1966 ikke har haft den sædvanlige vækst, hvormed vi hidtil har skabt en markant stigning i velstanden for store kredse; vi kan håbe på, at det kun er en midlertidig